

Det lyse Himmer Syssel

Krønikker og kvad

av

Carl Raaschou

Det lyse Himmer Syssel

Det lyse Himmer Syssel

Krønikker og kvad

av

Carl Raaschou

I kommission hos
Lorentz Niensens Boghandel
Hadsund 1969

Det lyse Himmer Syssel. er sat med Garamond og trykt i Møller Sørensen's Bogtrykkeri, Hadsund. Papiret er 120 g uglittet Tryk E, omslaget 280 g Registerkarton og 120 g stærk blaa Antik paper fra A/S Viggo Borch, København. Indbindingen er udført af Haarsløvs Bogbinderi, Hobro. Bogen er trykt i 250 ekspl., hvoraf dette er

nr. _____

Indhold

Syslet	7
Nuvel	9
Kirsebærblomster	11
Grøftekant	13
Juni-vise	14
Blomstrende tjørn	15
Jefta	17
Hyldeblomst	21
Dalila	22
Vilde roser	25
Hø	27
Kro-vise	28
Ridderspore	31
Rugmark	32
Tugt og ære	33
Salmebog I-III	35
Batseba	38
Hundredage	44
Ved Danielsens grav	45
Høstligt	46
Høst	48

Syslet

En landsdel vaagner op av vinterknug
og skyder kulden av sin ryg omsider;
nu maa her luftes ud med haarde sug,
selvom det ogsaa lidt i kinden bider.

Lad landet skultre sig i ryg og aas,
saa kommer vejret dog med tø til tællen,
thi snart paatide nu, at dette naas
for at faa stands i iltre bønders skælden.

Her syslet er paa Danmarks kort udspændt
imellem hav og saa en krans av fjorde,
gad vist, om her Vorherre han har kendt
til følgerne av det, som da han gjorde?

Med syslet her han skabte sig et land,
som maaler sig saavel med Biblens Eden,
blot skabtes kvinde først, bagefter mand,
selv skaber-akten veksle kan heneden.

Thi kvinden skulle først som fristerinde
ha hittet frem det skæbnesvangre træ
med syndens frugt og det var let at finde,
som Adam hist var Adam her et fæ.

Hvorfor da syslet her ej som et Eden
at holde fast? Det har jo bakker, dale
med skove, agerland, har fuglereden
i tagskæg og paa mur for spurv og svale.

En mere fager plet paa Jord at finde
end syslet her imellem hav og fjord
vil heller næppe nogen nogensinde
sig finde frem bag vest, bag syd, bag nord.

Hint land i lys fra nordlig sommerhimmel
Vorherre selv i godt humør har skabt,
naar nætter blegner med sin stjernevimmel,
da er det mørkets rige, som har tabt.

Om mennesker i syslets lille rige
det gælder som i Biblens gamle tekst,
for fristelsen de aldrig ville vige,
her er der ogsaa grøde, liv og vækst.

Og syndefaldets frugt med torne, tidsler
de bar og kendte bittert savnets knug,
mens ogsaa vellysts drift iblodet risler
og fanger synd're med sit stærke sug.

Saa Himmer Syssel her paa Jordens skorpe
i aarets lyse kvart blir Edens Have,
landsbyer, overdrev og fjærne torpe
blev skænket mennesker som Himlens gave.

Da aarets kvart fra fjordens bred til kyst
blev skænket os som ran fra Østerland
at aande saligt ifra sæd til høst
i slid, ielskov under sansers brand.

Nuvel -

Nuvel, jomfru Lene !
Inat er vi ene
paa Bratmosegaard.
De andre til gilde
og natten er still
som nætter i vaar.

En vaarnat har lukket
sig om os og trukket
sit halvmørke-slør
saa tæt, at det hænger
om lade og længer
og gaarddammens rør.

I rørene rusler,
langs længerne puslet
en vaarnatlig vind
alt levende slumrer,
kun øgene dumrer
- skal vi liste ind?

Saa tavs, jomfru Lene,
endda vi er ene
paa Bratmosegaard!
Jo, aftnen er stille
kanhænde du ville
til ro - jeg forstaar.

Hvad eller forstår jeg
dig ikke, saa gaar jeg
tilro med mig selv.
- - - Se, dybt fra det dunkle
hvor stjernerne funkler
paa nathimlens hvælv!

- Nej, det er for pjanket -!
Og her har vi vanket,
til snart det er nat.
Nu synes jeg, Lene,
da nu vi er ene - - -
nu synes jeg, at -

- Hver plante, som dagen
gav solvarmens bagen,
ved nat foldes ud.
De blikke, du gav mig,
de svar, du fortav mig,
om hvad gik de bud?

Nu i mine arme
dit legemes varme
skaar gennem din dragt
Aah, Gud, lille tærne,
jeg tilgir dig gjerne,
du intet faar sagt!

Kirsebærblomster

Stille skal vi gaa her i den gamle have
under dette skære, hvide blomsterhang,
Som et slør det hyller bindingsværkets lave
gavl for enden av vor havegang .

Lun er haven her i Maj mod solnedgang,
solfaldsskæret rødmer let vor blomstersne,
ført av østenbrisen kommer klokkeklang
til os fra et sted, vi ej kan se.

Stedet her, vor hverdagsverden, er i kvæld
lisom ikke vor, men ukendt rykket nær;
himlen har det dækket, dette blomstervæld
. . . . kan du kende vel de gamle træer!

Selv de sorte stolper under tagets skæg
tykkes andre bag de hvide grenes slør;
er det vel den samme vinde, skæve væg,
er det vel vor egen havedør?

Snart det hvide slør skal flænges, fejes væk,
mørke stammer, krøgne grene blir igen
hverdagstræer bag ved havens grønne hæk,
ak, ja, da hint slør er kastet hen.

Gennem sommersolens hede ild og brand
gror vor hvide sne til høstens friske frugt;
da er glemt vort lyse æventyrets land,
kvældens verden her er indeluket.

Selv din lyse dragt saa ren og jomfruskær
maa du bytte bort engang for fruekjøl,
loven er for dig som for de hvide træer
- livet gaar igennem brand og sol.

Grøftekant

En vindroses rislende skygge
naar frem over agrenes rygge,
en aftenvinds svalende brise
er kommen med dulmende lise
for soldagens brændende hede
nu, sol snart er nede.

Og rugen har skygge, der strækker
sig bort over roernes rækker,
og græsset langs vejen er dugget;
i vejsandet løvetands-fnugget
har lagt sig i bunker og venter,
at vinden det henter.

- Der sidder en pige i grøf ten
just dær midt i skyggefalds-kløften
fra rugmarkens spaltning av renen;
og lænet mod vejlængde-stenen
med solnedgangsskæret i øjet
hun luder lidt bøjet.

Den østlige vind hende stryger
om nakke og skuldre og smyger
med svaling sig ind under kjolen
. er vinden i ledtog med solen?
Den blænder, mens kvældsvinden kælen
faar nyde sin dvælen.

Juni-vise

Junivind fra sønden,
sagte milde brise,
kommer som en nynnen
paa en gammel vise
visen uden teksten,
bare melodien,
nynnes her om væksten
langs med rugmarksstien.

Junivind fra sønden
vakt ved aftentide!
Nu ved nats begynden
er dens kærtegn blide,
stryger over rugen,
saa den sagte vugger
-aah dog, denne sugen
hver gang, rug sig dukker!

Junivind fra sønden
bliv en dag herhjemme!
Uden jag og skynden
bliv, til dag er fremme!
Rugen dræet slipper,
tag dets støv og spred det
varsomt mellem vipper
og til fold bered det!

Blomstrende tjørn

Hvid hænger der en tjørnegren
ned for mit lave vindves rude
nej, der er langt, langt fler end een,
et blomstervæld av hvidt derude.

Igennem rudens aabne glug
en stærk og sødlig duf t sig breder
og blander sig med støv og fnug
her overalt og alle steder.

Slig duftede der tjørn engang
langs hele havens vestre side
og tjørnens grene tynget hang
som buet hvælv av blomster hvide.

Vi gik der begge just hin stund,
da middagshvilen andre binder,
og mens jeg kyssede din mund,
det sneed hvidt paa dine kinder.

Det sneed hvidt paa endnu mer,
dit sorte haar av hwdt blev spættet,
mens sol og luft hvorhen, vi ser,
av tjørnens søde duft er mættet.

Det skete i hin middagsstund
med sødlig duft fra hvide grene,
da andre tog sig middagsblund,
kun det, som sker, hvor to er ene.

Kanske var det slet ikke sket,
og to var gaaet til hver sin side
som to, der flygtigt kun har set
hinanden just ja , hvem kan vide!

Men tjørnens duft gav sødlig rus
bedøvende for sind og sanser,
saa blodet steg med sindssvagt brus
og brød isønder alle skanser.

- Det skete mindes jeg idag,
nu tjørnens duft fra før jeg kender.
Nu intet sker -det er sin sag
med sødlig duft og tomme hænder.

Jefta

Midt under aarets sikre gang, det var omkring Sekt. Hans,
at jorden var saa lys og skøn som bare her tillands.

For blomstring stod jasminer
og pænt med gode miner
syren gled i ruiner
ud av somrens blomsterkrans.

Lidt haardt iblandt for vestenvinden uden naade frem,
men bar fra vest sin blomsterduft til Kattegattet hjem,
een føder duft og yndighed, en anden bær' omkring
og her er det, at Himmer Syssel deler
med stedmorhaand og lader blot som ingen verdensting,
saa ej i ondt man til hverandre skeler.

Paa Himmer Syssels aas lidt højt med fald mod vest og øst
at se mod vest det Limfjords-baand, mod øst den fjærne kyst
saa var det just at skue
alt under himlens bue
sol op og ned at lue,
komme, gaa i nød og lyst.

Mon nogen gaard som her Per Trinds kan bedre vær' placert?
Heri, det var man enig om, at il'tet var forkert .
Per Trind han er en flinke mand, er venlig mod enhver,
men kløgtig til -ja, det vil ingen sige,
dog ligodt synd for datteren, der staar hans hjerte nær,
hun tykkes ingen attraaværdig pige;

Per Trind han er en udfærdsmand, til markeder især
hans udfærdslægning drager ham at se, hvad dyr er værd,
at byde, slaa i næven
og rigtig bruge kæven
gir søden hjertebæven,
som ham lønner alt besvær.

Men det var kendt, at handelsblod ham ej i aaren randt,
med kortspil var det ogsaa skidt, Per næsten aldrig vandt .
Men hjemme i hans gode gaard med fin ahorn-allé
der yngler alt og trives, saa det fryder,
mens ægteviv og datterlil med baade slev og ske
faar rørt ham megen lækkeri i gryder.

En dejlig juildag før høst til torvedag drog Per
paa herlig køretur til Aars for handel og for mer.

Han havde hø av enge
og havde længtes længe
ved et slag kort at hænge,
om det ej var blevet be'r?

Men, ak, det var det ikke, nej! Ham svigted lut som mis,
det skidt stod til, da mak'ren hans han maate ud og pis,
Da melder sig en makker ny, den unge Pilgaard-Hans,
da blev det kendt, i spil kan heldet vende,
ja, netop held, at makker før han skulle ud til vands,
det fik de andre to for alvor kende.

Per Trind han melder, vovemod nu ej det skorter paa,
at spille ud og tage stik og saa i bordet slaa,
se, det er lyst og gammen,
blot stik at lægge sammen,
av fryd helt rød i kammen
Per sit held ej kan forstaa.

Dog eet er sikkert -Pilgaard-Hans han bringer heldet her,
han skal faa tak og løn herfor, han er jo penge værd.

Per Trind har planer lagt paa stand, hans makker skal vær' gæst
og køre med til Bakkegaard en vending
og kende, højlands bakke drag har rigtig sommerblæst
sendt vester fra - tit en forbandet sending!

Man kom tilvogns i kroens gaard med Hans paa kuskeplads,
sin gæst man ære maa, Per Trind var vældig godt tilpas,

han hvisket har og blinket,

krokaden fatted vinket,

for ej at bli forsinket

Hans som kusk nu gir den gas.

Nu gaar det hjem ad stenet vej just ej i luntetrav,
thi køre kan han, Pilgaard-Hans, som har det vældigt jav.
Og Per lar kæf ten løbe bravt av ren taknemlighed,
hans hjerte er saa gavmildt, saa det bæver,
han dykker i sin barndoms bibelkundskab drevent ned,
imens han til sin kortspil-makker skæver.

Se, Jef ta han engang vandt sejr og ofred derfor stort,
Per Trind, som vundet har i kort, vil ha som Jef ta gjort:

Se, Hans - til tak for spillet

har jeg det saadan villet

før vi naar hjem til gildet,

hvad du ser igaardens port

for dig før noget andet, du skal ha som varig skænk!
Jeg ved ej hvad, men ligefedt vil jeg dig stort betænk'.
Idag du hjulpet har Per Trind til troen paa sig sel',
at jeg endnu har kort-forstand i knolden,
saa det at tage kortstik hjem er inte bare held,
det er at snyde tolderen for tolden.

- De kører hjem , det skær' i grus og sten paa sten slaar smut,
Per Trind han praler vidt og bredt, har løftet ej fortrudt.

De naar ahorn-aleen

forend, det kvæld er ble'en

og man har tænkt paa theen.
Som ud av kanonen skudt
saa svinger Hans igennem port - men da han standser brat
- foran ham staar en pigelil i sommesjal og hat
hun vinker sit »velkommen ller«, hun er vel turen værd,
den pige, som er datteren igaarde!
Da har Per Trind sit offer bragt - det stod hans hjerte nær,
hvad under da, han knuse maa en taare.

Hyldeblomst

Du spænder din hegnende, blomstrende skærm
for vindvet, jeg higer imod.
Du staar som et skilt: »Her ikke dig nærm!«
Jo, skiltet jeg fuldtvel forstod.

Men kunne jeg titte bag blomstrende hang
og lytte mig ind bag dets dryss!
Ja, kunne jeg nynne en lykkelig sang
og aande de tusinde kys!

Ja, maatte jeg bare et korteligt nu
faa aabnet hint vindve bag hyld
og hviske i mørket et sagteligt »du«
med foden paa kampestens-syld!

Og kunne jeg banke paa vindvets karm,
saa naadigt hun aabne dets glug,
da løfted jeg hende herud i min arm
og bar hende bort gennem dugg.

Dalila

I syslet midtvejs dukked op en solskinsdag i Maj
en yngling med en haarpragt stor og hyllet i kavaj.

Hans ansigtshud var ferskenblød, hans øjn e graa skød lyn,
saa aldrig nogen pigelil fik drømt sig skøn're syn.

Han bar en mappe med palet og saa et stafeli
og maled baade her og dær, saa der var kunst deri.

Han havde slægt i Sønderup, men fik logi i Hjeds
og med hin afstand slægten var vist mer end godt tilfreds.

Et næsten kulsort kruset haar hang helt til akslen ned,
den yngling gik med dansetrin, naar han ad vejen skred.

Og skred det gjorde maleren og jagted hvert motiv,
men ellers førte ynglingen et rigtigt driverliv.

Dog kræsen med sit maleri, som kunstner være bør,
det var han just, saa raade ham man ingenlunde tør.

Han for fra Egense og Mou mod vest til Agersund,
for andre tyktes saadan færd aldeles uden grund.

Men kunstnersindet maa vel ha en god inspiration
og kunstnersind og - ydre fandtes her i een person.

Den samme graadighed vor ven og har paa anden vis
saasnaart, det gjaldt de piger smaa, da ingen naade gi's.

Som fluer gør for fluesmæk, saa gør de piger smaa
det ganske syssel vidt og bredt, naar kunstneren de saa.

Al mandlig ungdom her som dær mod fyren fatted nag
og det endda i saadan grad, det blev en mislig sag.

Her ferskenhud og øjne graa maa ikke være alt,
den rette grund var haarets lok, som ned mod akslen faldt.

I elskov ret en Samsons kraft her ynglingen nok har,
jo, det var nemt at grunde ud, hvor karlen styrken bar.

De unge mænd ret vidt omkring i enighed drog lod
blandt unge piger , som var fanget ind i elskovs vod.

Hvor loddet faldt, en pigelil som Dalila med saks
i elskovs favn skal se tit snit, som nu man gør denslags.

Det blev den skønne Laila Buur fra Uglegaard i Mou
som ungersvendens styrke tar med list, imens han sov.

Og narret var den ungersvend saa let som mus med ost,
men Laila elskovssyg sig ser paa en forræderpost.

Et jomfrubur mod nordre gavl paa Uglegaard blev val
for elskovs lyst forræderisk i Lailas svaren kval.

Hun elsker under dom, hun ved, hun sværger falsk inat
om troskab og om kærlighed, saa haabløst er det fat.

Den hvide nat her ved Sekt. Hans derinde alt gør hvidt
og i saa skøn lyksalighed skal Laila se sit snit . . . !

Skøn Lailas hjerte krymper sig -for dommen hun er fæld't
at røve her hans ynglingskraft, ham hendes hjertes helt.

Da nu den elsker slumrer ind paa pudens mellemværk
maa Laila trods elendighed sig gøre haard og stærk.

Hun kysser ømt den ferskenkind - og fatter haarets lok,
hun løf ter ho'det varsomt op alt over sengestok.

Men da det sker, den haarpragt hun med haand faa revet bort
-det var kun falsk paryk det haar, som faldt saa smukt og sort.

Hun smider væk den falske pragt og paa sin ven hun ser,
at kunstnerydre, fager lok, det har han ikke mer.

Dog hviler han saa elskovsmæt, en yngling lys og blond,
et mareridt har løsnet sig -hun skal ej være ond.

Med egen haand den falske magt hun fælded ubevidst
og frelstes fra en niddingdaad forvoldt ved kvindelyst.

Naar nu en lyse juninat for sol maa gaa sin vej,
saa har hun her hos sig den ven og nu han smutter ej.

Vilde roser

En busk med vilde roser langs den sti,
som gik langs foden av et hededige
-her standsed Sofus op, at gaa forbi
det fandt han mere svært, end han kan sige.

Thi just paa digets ryg i busken læ
halvgemt i rosenbuskens korte skygge
dær sad en roepige, brune knæ
fra skørtebræmmens kant gik frem et stykke.

De brune knæ har muld av roemark
og ren og skær kan pigen ikke siges;
to træsko har hun sendt fra sig med spark,
mens hendes leje blev et hedediges.

Men ellers er hun dejlig blød og hed
i vilde rosers duf t paa hededige;
i aandedrag nu barmens op og ned
forraader lidt av vaadt i mundens vige.

At plukke roser er den klare ret,
som Sofus tror, han har paa hededige,
her er det tilmed fristende og let,
hvad er igrunden da hertil at sige?

Og selvom solen brænder hedt og haardt,
har roser skygge paa et hededige,
her fristelser kan ikke vejres bort
og blodet ikke stemmes mod at stige.

Vel, hvidt og grønt og yndig salmesang
der gaves ej paa dette hededige
og orgelbrus og bryllupsklokkers klang
hun havde ej bestilt, hin roepige.

Men sommervinden gik i rosers fang
og spilled brudemarch paa hededige,
blaaklokker stod her trindt omkring og klang
- hvad var mod vielsen da vel at sige!

Hø

Der blev saa tyst, da maskinerne tav
og stilheden faldt over dalen.
Myggenes sang ved en mergelgrav
var alt, hvad der hørtes av talen.
Ned over agrenes bakker og hæld
det frodige græs laa ind under kvæld
som slagen paa valen.

I tystnende kvæld stod dugfaldet paa
og lagde sig klamt over græsset.
Grædende laa her de fældede straa
og blødte fra saf tstignings-preset.
Vidstrakt og bredt gennem dalens slugt
saas skaarenes fald i slyngende bugt
om dalknudenæsset.

-Men natten, der fulgte, veg for et gry,
som brød før soldagens hede.
Solen og dagen drev taagernes sky
fra græsset, der damped dernede.
Sommervind lufted fra land og sø
og da laa der duft av nyslaaet hø
over agrene brede.

Kro-vise

Støvet plager og halsen gaar tør,
landevejen er uden ende,
ingen gæstfrit aabner sin dør
for os i tørstens elende.
Bakker, dale og landevejssving
ses for os stadig og venter
- i tankerne har vi den ene ting . . .
ak, hvor mon lindring vi henter!
Hvor er krofar da henne!

Mil paa mil har vi lagt bag os
før sidst, vi en bakke klarer,
sveden perler og avler trods,
Gud ved hvorlænge, det varer!
For os slynger sig Lindenberg Aa
Vand -! Næh, hvor vandet dog frister,
men lunkent er vandet, vi sande maa
og atter som modet vi mister.
Hvor er krofar da henne!

Men saa skygger en elme-alle
og huse vi ser tillige.
Hvad mon mere vi faar at se,
en kro -! Nej, ej til at sige!
Kroen var der - en landevejskro
saligt, som var det oasen!
Nu her vi raster, nu her vi bo
og faar os en pavse i spasen,
her vi krofar skal kende.

Krofar -! Sæt os da kruset paa bord
og tap os øllet av tønede!
Hals skal skylles for støvets spor,
det haster skrappt at begynde.
Spundsens flækker du, sidder den fast,
lad det kun fosse i kanden,
vi maa med øllet, for pokker, i kast
- du dræver og tøver som Fanden!
Kom nu, krofar, gelimde!

Hæv da kruset og drik det blot ud,
vor krofar har mere deromme;
bund er langvejs fra spunds til tud,
vi ønsker os velbekomme!
Skylle halsen i gylpende strøm,
føle livsalig det svale
og kende det sandt og ingen drøm
er slet ikke til at betale.
Tak, du krofar, for skænken!

Hele syslets bakker lagt bag
og landevejsstøvet bælget,
saa det gælder den næste sag
med øllet ned gennem svælget.
Kun for mandfolk i bakke og dal
udaset svedig at kravle,
vor løn er drikken, der salig sval
nu lindrer os ned til vor navle.
For dig, krofar, vi skaaler!

Bonden sveder i mark og eng,
men henter sin løn for slidet,
landevejens den haarde dreng
har kun sit mas, men kan li' det.
Bonden nøjes med hverdagsbryg,

nøjes med osten paa brødet,
mens vi i kroen kan rette ryg
lyksalighedsladet i kødet
skaal, du krofar, ved spundsen!

Hilse vil vi hver landevejskro
som reddet fra Paradiset
før, de jagedes disse to
og høstede striber av riset.
Lidt de bjærged av paradisværd,
syslet, vi har, fik det hele,
men dog vi knægte paa møjsom
færd end aldrig blev nødt til at dele.
Skaal, du krofar, for øllet!

Ridderspore

Se, ridderens spore har løftet sit blaa
og rakt det mod himlens hvælv
i højsomrens sol, som skinner der paa,
som skinnede blomsterne selv.

Og himlen har hvælvet sit dybeste blaa
med sol over jorderigs rund,
mens ridderens spore staar strakt for at naa
og se dybt til himlens bund.

Thi blomsten og himlen har begge sit blaa
av solflimrets dirrende skælv
-mens blaaet i blomsten om lidt skal forgaa,
er evigt det blaanende hvælv.

Rugmark

En rugmark lyser
i natteødet;
en glut smaafryser
mod stævneødet.

En natvind hvisler
igennem rugen
- i pigen risler
en længsels sugen.

Snart holder vinden
tyst aandedraget
til pigekinden
er blodet jaget.

Av trin, der skifter,
hid lyd er naaet
-og rugen vifter,
den har forstaaet.

Og atter risler
den rug i takten,
mens skellets tidsler
tar elskovsvagten.

Tugt og ære

Hans Herbert havde døtre to,
som gærne giftes skulle
og stifte hjem og sætte bo
og saa la' resten rulle.

Med Thea var det næppe sag,
hun lar sig vel taksere,
hun har det for, hun har det bag,
som mænd vil int'ressere.

Jørgine var det værre med,
derfor blev garden hendes
- hos pigen er der ej det sted,
som attraaværdigt kendes.

Men attraaværdigt er en gaard
paa gode vilkaar givet
Jørgine man i tilgift faar
at trækkes med i livet.

Saa Holger Birke sagde: Top!
fik gaard og tog Jørgine,
mens Thea bitterligt gav op
med en sørgmodig mine.

Og tiden gik saa mangefold
for Holger og Jørgine,
den sidste var som hustru gold
helt ud til »død og pine«.

Hans Herbert muggent tænder skær':
Kan tøs ej slægten øge,
hun skulle ej ble't kone her,
men anden plads sig søge.

Naah, det med slægten ingen nød,
det faldt ret snart i gænge
som svigerske var Thea sød,
det ikke mindst i senge.

Og enden da paa visen blev,
at gjaldt det tugt og ære,
med Thea Holger hor bedrev
og kunne ej la' være.

Jo. slægtens gang blev Theas sag,
og det blev ved at aare,
hun har jo baade for og bag alt,
som kan mandfolk daare.

Bondesalme

Den sæd, som jeg fik ned i muld,
jeg havde haardt behov derhjemme,
saa und mig, Herre, høstens guld,
jeg mit besvær en stund faar glemme.

Nu grønnes græs paa agerland,
det samme ogsaa snart i enge,
lad græs bli' hø, min frelsermand,
paa loft har intet været længe.

Lad alt mit kvæg faa græssets kraft,
saa køers yver vældigt spændes,
jeg smaat med mælk har længe haft,
med Herrens hjælp kan saadant vendes.

Og kalv i ko jeg beder om,
ja, føl i øg da ligeledes,
da føler jeg det ligesom
for dig i tak, jeg da vil stedes.

Du har velsignet ætten min
med mange skud paa slægtens stamme
hold inde, Herre, et dusin
med det du nu maa maaden ramme!

Landevejs-salme

Se, menneskenes børn nu vore veje
har lakket til med asfalt og cement
med det til resultat, da saa omtrent,
at bisser-frihed ej er værd at eje.

Skaan Himmer Syssel, Herre, saa et leje
med grøftkant jeg end engang faar kendt
og mig i grøft paa alle leder vendt
min bissermag'lighed at kunne pleje.

En landevej vel findes hist og her
med sand og grus for ærlig landvejsfærd
og master, som endnu har spændte traade.

Se, de er strenge paa Vorherres fjal,
de toner efter en nedsunket sol
og skønnest helt av natteduggen vaade.

Kvindesalme

O, hør min bøn! O, løs mit blod
ifra dets pinefulde byrde!
O, vær en stakket stund mig god,
du kære gudemilde hyrde!

Udløs, o, Gud, den blodets brand,
som brænder sjælen ud ibrynde!
O, skænk mig end, min frelsermand,
en enkelt salig stund at synde!

Vær naadig mod det syndens ler,
som du iblæste livets varme
kast blot een gang om ikke roer
al kødets lyst imine arme!

Batseba

Den blanke aa sig slynger
igennem frodigt land,
mens ingen rigtigt kender
hvor fra, den faar sit vand.
Dens vej med slyng av alle
dog følges ganske nemt,
selvom imellem bakker
den av og til er gemt.

Naar saa ibakkeslugter
den dybt har ædt sig frem,
en nærig bondemøller
for strømmen sætter stem,
saa engens dybe sænkning
her blir til mølledam
bag vold og skrænt og dige
og kunstigt stensat kam.

Her byggedes da møllen
med stigbord, møllehjul
idyllisk bag et skovbryn
saa halvt om halvt iskul.
I skoven kurrer duer
snart nærved og snart fjærn,
men dybt i møllens indre
gaar tungt den møllekværn.

Og bonden dyrker jorden,
som han har gjort tilforn
og ager hid til møllen
det dyre, dyre kom.
Det gaar til kværn og sigte
til grut og gryn og mel,
med toldkop her den møller
forstaar at ta' sin del.

Hvor andre bringer varen
og een gør sig betalt ,
det gærne velstand bringer
og sjældent gaar det galt.
Det gjaldt da ogsaa møllen
ved aa nær grønningen skov,
den møller heller ikke
for mange timer sov.

Ham bygged inden længe
alt ud med lagerplads
og bygged hus med have,
det halve hus var glas,
fik sig kontor i fløjen
med herligt perspektiv,
jo, alt i møllen trives
og alt er fart og liv.

De unge møllerknægte
skal immer under sigt
og møl'ren ved her aldrig,
om bælsen gør sin pligt,
saa inden særligt længe
her kom en udlært svend
med ægteviv og andet
og sækkejord om lænd.

Nu møllersvendens bolig
ved dammens søndre bred
var lagt og her placeret
paa helt idyllisk sted
med havehæk og buske,
med badebro sat op,
saa svenden møllestøvet
kan vaske av sin krop.

Den møller selv han leved
som enkemand endnu,
skønt leve uden kvinde
var langt fra efter hu.
Skønt han har voksen datter,
er i ham dog krudt
til ivrig kvindejæger
-han imellem faar skudt.

Nu har han fra kontoret
et sigte saa fint
for øjekast at sige,
og her har det ham pint,
at møllersvendens kone,
som stadig skyler vask
fra badebro, end aldrig
sig selv gir et plask.

Thi yndig er den kvinde,
har mølleren slaa't fast,
har rejsning som en dronning,
har flotte nakkekast,
det er blot bands, at aldrig
den sissen føler trang
at skylle sig fra broen
een eneste gang!

Jo, trangen fik madammen
en kvæld ind imod høst,
skønt trangen ej var kommen
til møllerens trøst,
saa sad han i kontoret
med kikkert og lup
og saa, hvor kvindelemmer
fik artigt med skrub.

Han nød som en Kong David
med Batseba i bad
og nød det, mens han svælged
saa inderlig glad.
Det var et syn for guder,
han selv var kun en buk,
men ligevel han skælver
av bundløse suk.

Nu veg al søvn fra lejet
i møllerens gemak,
i længden han ej nøjes
med fantasi og snak,
han pønser og han pønser
at hitte ud et raad
for al sin herseklemme
og skride til daad.

Først blir nu møllevagten
for svenden trukket ud,
i kvæld og mest om natten
han staar ved kværnens tud.
Han skif ter sæk og fylder
i bingen gang paa gang,
saa det blir længe siden,
man hørte svendens sang.

Naar vinden stilner doven
og vand har lidet pres,
da sække op sig hober
til et formeligt læs.
Da tid til at sove
i sække op ad mur,
ja, sove, bare sove
en ordentlig lur!

Saa kommer perioden
med lidt i mølledam,
i nattevagtens timer
den svend lidt hvil fornam.
Hans unge viv derhjemme
helt som en enke gaar,
hvad ikke gaar i længden,
nok mølleren forstaar.

Ej møllersvenden heller
er tjent med cølibat,
saa vil her ikke andre,
maa møl'ren ta' sig a'et.
Selv har han jo en datter,
avløse vel hun kan
hans svend ved møllekværnen
-da hvis det gaar an?

Saa gik den mølledatter
i møllen ved nat,
mens tungt nu nattesøvnen
har møllesvenden fat.
Hun er ham nær som kvinde,
naar drømme spiller puds
-med møllersvenden er hun
ret snart lidt mer end dus.

Slig fandt da møller-papa
de to en tidlig nat,
forstod jo med det samme,
hvordan det var fat.
Han henter svendens kone
av sengens dynevaar,
hun maa med om i møllen
og se, hvor det gaar.

Den møllersvend-madame
først græd, blev hed og vred,
nu vidste hun med »vagten«
saa fuldgod besked!
Oprevet var dog kvinden,
saa mølleren blev ræd,
det vil faa andre følger
end, at konen hun græd.

- De to faar lov at ligge,
som begge har redt,
blot skam, den unge kone
nu kender sig bet!
Og mølleren han leder
den slagne kvinde bort,
og kærligt hende ynker,
hun maa lide den tort.

- Hvad er der da tilbage
i dette skæbnespil?
Jo, møl'ren er bekymret
og gæme trøste vil.
Men er det trøst, hun trænger,
er hævn ej hendes krav?
I begge fald den møller
revanche staklen gav.

Hundredage

Alt dufter modent stærkt rundtorn,
bag havers hegn, langs skellets vaade dige,
den modenhedens duften her er som
udaandet av en sommermoden pige.

Her vilde rosers rødt, hist klokker blaa
paa digets ryg blandt frøsat græs med vipper,
og bøjet syrens stængel grunder paa,
hvi blæsten valmu'knoppens flige ribber?

Bag diget bølger for en østlig vind
den kærnesatte havre tungt og hælder
sig halvt mod diget som mod skæget kind
hvor paa, en sky i graad sin taare fælder.

Det ulmer tungt av skyer bag fjærne kær,
langt ude møllens kors mod mulmet skinner
Gud ved, om nu hin byge trækker nær
med mere graad ned over digets kinder?

Snart ildner sol, snart strigler bygens kast
en frugtbar jord i høstligmoden grøde,
nu solstik-yl, saa skyer i drift, de brast
i Hundredagens tætte regnvejrsløde.

-Naar Sol og Hundestjerne følges ad
ved gry fra sommernattens dunkle gemme,
en lydig jord maa tage vekselbad
av sol og regn -en Hundredag herhjemme.

Ved Danielsens grav

Der staar roser og skælver i gus fra sydvest
her paa Danielsens grav;
hertil blev altsaa bragt da hin jordiske rest,
som man hvilested gav.

Det var hvilen, han trængte som god kammerat
paa en landevejsfærd,
og det liv, der blev andet end bøf og salat,
fandt sin afslutning her.

Vi slog følge, vi to, disse utalte mil,
som vor fod fik lagt ned
-nu er Danielsen gaet til sit evige hvil
uden nogen besked.

Det var skik mellem os, hvis vi avstikker tog,
at vi sagde hvorhen,
men velsagtens her timen for Danielsen slog
før, han anede den.

Jeg fik ikke dig fulgt til din ventende grav,
da du uvarslet gik
og de penge til kransen, jeg gærne dig gav
-det slog ogsaa helt klik.

Men da roserne her staar og vinker til mig
i sydvestvinden raa,
vil jeg tage de vink som en hilsen fra dig,
jeg kan sunde mig paa.

Høstligt

Luften blir høstlig,
det driver med byger;
vinden sydøstlig
ad agrene stryger.
Rugen staar moden
og rokker paa roden,
tynget av kærne
den lagde sig gærne.

Bygmarken hvidner
saa smaat, mest i pletter;
markerne vidner,
at høstlige nætter
snarligt sig melder
nu, tidligt det kvælder.
Byget staar vejret
med regn syd om kæret.

Mørkere tegnet
det grønne i løvet
synes i hegnet
lidt falmet og støvet.
Snart maa det gulne,
de glatte som uldne,
blade vil flagre
ad høstvaade agre.

- Men endnu grønnes
der græs over sletter
og endnu skønnes
det sommer med nætter
dæmrende dunkle,
og natstjerner finkle
blegnet mod nord,
hvor dæmring end gror.

Høst

Høsten er som den sidste nat
av berusende nætter,
den sidste skaal, vi tømmer tilbunds
før, til opbrud vi letter.

Høsten er som den sidste nat
før, to elskende mister
det kys og det favntag, der binder endnu.
netop førend, det brister.

